

Svar på interpellation (2014:51) av Joakim Larsson (M) om Stockholms ökande låneskuld

Borgarrådet Joakim Larsson hävdar i interpellationen att nuvarande majoritet bedriver ”en kortsiktig ekonomisk politik som av rent ideologiska skäl riskerar att urholka kommunkoncernens soliditet och försvaga dess finansiella ställning”. Givet att borgarrådet Larsson tillhörde den majoritet som i ekonomiutskottet i juni 2014 lade fram förväntade skuldnivåer som i stort var på samma nivåer som nu prognosticeras är det lätt att se igenom den retorik som interpellanten använder sig av. Givet därtill att den faktiska upplåningen till följd av en ansvarsfull ekonomisk politik nu är betydligt lägre än prognoserna blir retoriken än mer genomskinlig.

I detta sammanhang säger Moderata samlingspartiet i Stockholm att de skulle ha minskat lånesättningen genom att massivt sälja ut kommunal egendom. Det är kanske få som betvivlar att Moderaterna skulle vilja detta och erfarenheterna från förra mandatperioden av att rea ut kommunal egendom – både i form av bostadsrättsomvandlingar och avknoppningar – förskräcker. Ändå så är det märkligt att Moderaterna trots denna retorik inte förmått att presentera en enda lista över vilken egendom som de vill att kommunen ska sälja av. De säger sig vilja ha stora intäkter men kan inte redovisa hur detta ska gå till.

Om man nu ändå ska ta Moderaterna på orden och utgå från att det är, ännu ej identifierade, massiva utförsäljningar av hyresrätter som ska minska låneskulden så är det riktigt att det går en ideologisk skiljelinje mellan den nuvarande majoriteten och Moderaterna. När vi tillträdde hösten 2014 hade vi ambitionen att höja antalet hyresrätter efter åtta år av moderat styre då antalet hyresrätter hade minskat och bostadsbristen förvärrats. Redan kan vi se resultatet. Där Moderaterna kraftigt minskade antalet hyresrätter ökar vi nu antalet substantiellt vilket skapar en bättre fungerande bostads- och arbetsmarknad med betydande samhällsekonomiska vinster som följd.

Största delen av den ökade belåning koncernen ser under kommande år beror på ökat bostadsbyggande. Dessa investeringar visar lönsamhet och finansieras av hyror och avgifter. Varje ansvarsfull kommunledning behöver beakta kostnadsbilden i de investeringar vi gör och där säkerställa marginaler som klarar räntevariationer. Vi ser idag ingen anledning för att

dessa marginaler inte skulle kunna upprätthållas på rimliga nivåer med den troliga ränteutveckling vi kan se inom överskådlig framtid.

Stadsledningskontorets tjänstemän påpekar mycket riktigt att det finns stora utmaningar framöver. En del avser den ekonomiska utveckling som interpellanten lyfter upp. Interpellanten missar dock att referera även den text som föregår detta resonemang där stadsledningskontoret beskriver att det handlar om att ”ökade resurser krävs för att finansiera de omfattande investeringar som behövs för att möta stadens befolkningstillväxt. Bostadsmålet i Stockholm stad är 140 000 nya bostäder till 2030, kompletterat med ett kortsiktigt mål om 40 000 bostäder till år 2020. Därtill kommer ett stort reinvesteringsbehov där det är nödvändigt att upprusta gatuytor, broar, tunnlar, parker, byggnader och idrottsanläggningar. Staden är även medfinansierare i ett antal stora statliga infrastrukturprojekt för att kunna genomföra angelägna satsningar på väg- och spårtrafiken. Eftersom de finansiella resurserna är begränsade blir det allt mer angeläget att tydligt prioritera mellan stadens framtida investeringsprojekt.”

I det sammanhanget är det viktigt att peka på de stora investeringsprojekt som den tidigare majoriteten hade föreslagit kring samverkanscentral, gasklockan och nytt tekniskt nämndhus till kostnader om 3,7 miljarder har pausats, arbetats om eller senarelagts för att kunna göra just denna typ av prioriteringar som stadsledningskontoret efterlyser. I stället prioriterar vår majoritet investeringar på områden där den tidigare majoriteten lämnade efter sig en stor investeringsskuld. Tydligast blir det avseende skolutbyggnaden där bristsituationen nu möts med en fördubblad investeringsvolym under kommande år.

Svaret på frågorna från interpellanten är därför:

1. Ja, jag delar stadsledningskontorets bedömning att vi behöver vara varsamma om stadens ekonomi när vi investerar för en växande stad. Att vara varsam är inte samma sak som att låta bli att investera i nödvändiga projekt. I detta delar jag, eventuellt till skillnad från interpellanten, stadsledningskontorets fulla bedömning i enlighet med ovanstående.
2. Vi kommer fortsatt prioritera bland våra investeringar så att vi har utrymme att öka antalet bostäder och antalet hyresrätter. Vi kommer inte uppnå lägre skuldsättning genom att minska antalet hyresrätter. Vi kommer att fortsatt hålla en hög investeringsvolym när det gäller byggnation av skolor och övrig nödvändig samhällsinfrastruktur. Vi kommer även som vi gjort i närtid bedriva en aktiv fastighetspolitik där vi exempelvis sålt mark vid bostadsexploatering eller till andra kommuner och annan egendom som exempelvis saluhallar till privata aktörer för att frigöra kapital.

3. Jag delar stadsledningskontorets bedömning såväl avseende risker med en alltför hög belåning som risker med uteblivna nödvändiga investeringar i en växande stad.
4. Som redovisats ovan säljer den nuvarande majoriteten såväl mark som fastigheter som bidrar till finansiering. Efter att 30 000 allmännyttiga hyresrätter såldes ut av den politiska majoriteten mellan 2006 och 2014 är det dock inte aktuellt att omvandla hyresrätter till bostadsrätter. Det skulle göra staden till en mer segregerad stad med betydande svårigheter för många stockholmare att hitta en bostad. Det skulle också göra Stockholm till en stad med en sämre fungerande bostads- och arbetsmarknad. Det är förvånande att Moderaterna vill fortsätta den ideologiskt betingade utförsäljningen av hyresrätter.
5. Kommunfullmäktige justerar regelbundet lånebegränsningar. I samband med tertialrapport 2 2016 föreslås en sådan förändring.
6. Merparten av de nya investeringarna, i form av bostadsbyggande, är investeringar som finansieras av avgifter eller hyror. Det finns där precis som i övriga fastighetsmarknaden utrymme för räntevariationer. På samma sätt är det när det gäller stadens investeringar i övrigt.

Stockholm den 31 oktober 2016

Karin Wanngård